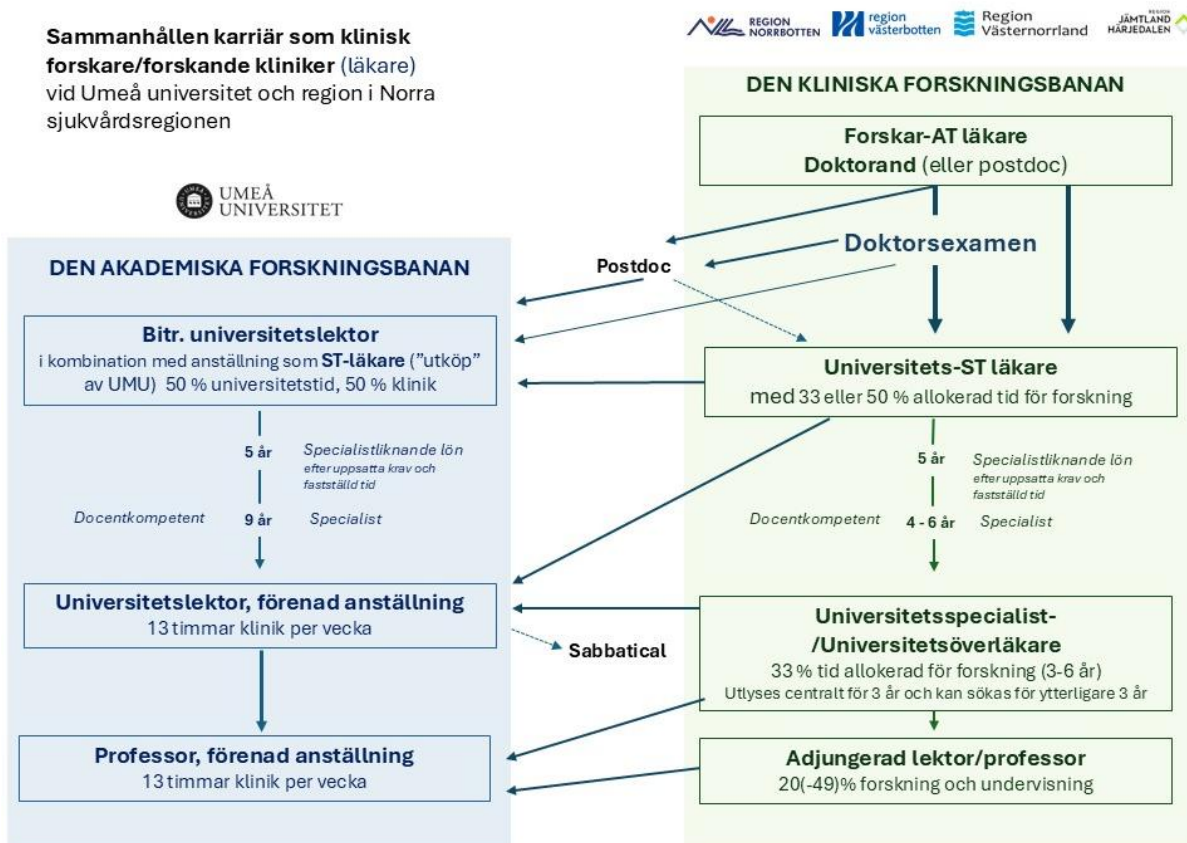

Information från ALF-kommittén angående den så kallade ”Umeå-modellen” för sammanhållen karriär

Karriärvägar

För att ytterligare stärka den akademiska kompetensförsörjningen inom norra sjukvårdsregionen har nya tjänstekonstruktioner i samverkan mellan regionerna i norra sjukvårdsregionen och Umeå universitet genomförts, den så kallade ”Umeå-modellen”. Det nära samarbetet kring kompetensförsörjning och att hitta nya vägar till finansiering av forskning och innovation är viktiga inslag i det dagliga arbetet. En beskrivning av sammanhållen karriär som klinisk forskare/forskande kliniker för läkare och andra legitimerade yrkeskategorier vid Umeå universitet och regionerna visas på kommande sidor och figur 1 – 2.

Figur 1. Bild över satsningen för sammanhållen karriär som forskande läkare

Utgångspunkten för satsningen har till en början varit att det ska finnas tydliga karriärvägar för forskande läkare där forskning och klinik kan utövas parallellt i alla steg i karriären. En utveckling har sedan påbörjats för att skapa liknande karriärvägar för andra legitimerade yrkeskategorier, se figur 2.

Det finns ett behov av två huvudsakliga spår, ett där man tidigt övergår i universitetets tjänst och ett där regionen fortsätter vara huvudarbetsgivare. Universitetsspåret är aktuellt för de som identifieras som framtidens forskargrupsledare med tydliga ambitioner om en i huvudsak akademisk karriär. Det kliniska spåret är aktuellt för flertalet forskande läkare med ambitioner att bedriva en aktiv forskningsverksamhet samtidigt som de arbetar kliniskt under hela sin karriär.

Bilden återspeglar i många avseenden en ”ideal karriärväg” i de fall man kan skapa en sådan från grunden, men det måste även finnas flexibilitet i systemet där skickliga individer tas tillvara även om man inte helt passar in i mallen. Exempelvis kan det finnas personer som befinner sig på olika nivåer i sin kliniska och akademiska karriär, varför inte alla kan inordnas i ett system där man förutsetts vara på meriterings-/utbildningsnivå i båda systemen samtidigt osv.

Nedan följer en beskrivning av de olika karriärvägarna

Den kliniska forskningsbanan

1. Forskar-AT läkare

Forskar-AT innebär att den kliniska AT-tjänstgöringen förlängs med 6 – 12 månaders forskningstid. Forskningstiden fördelas på pass om 1–6 månader inlagda mellan de kliniska utbildningsavsnitten. I idealfallet är forskar-AT läkaren disputerad vid tillträde eller disputerar innan avslutad AT. Denna anställning kan finansieras på två sätt:

- a) Centralt utlysta anställningar (upp till fyra per termin) med forskningstid finansierad av centrala ALF-medel.
- b) AT-tjänstgöringen kombineras med forskningstid finansierad med annan forskningsfinansiering

2. Forskarstuderande ST läkare (”doktorand-ST”)

En ST i kombination med utbildning på forskarnivå kan finansieras på två sätt:

- a) Handledare har erhållit ALF-anslag och åtagit sig för en flerårsperiod att ”köpa ut” ST-läkaren för forskarstudier ett antal månader per år
- b) ST-anställningen kombineras med forskningstid finansierad med annan forskningsfinansiering.

Oavsett om forskarstuderande ST-läkare finansieras genom a eller b har man samma villkor under den tid man innehar befattningen och förlängs den inte genom nya anslag återgår man till vanlig ST-anställning.

3. Post doc. för kliniskt verksamma

För att möjliggöra en tidig akademisk och klinisk karriär ska klinisk tjänstgöring kunna kombineras med en post-doktoral vistelse. Detta kan finansieras på två sätt:

a) Centralt utlysta ALF-medel för lön och vissa omkostnader under en *periodiserad* internationell post doc. Själva Post-doc-vistelsen ska genomföras vid en internationell forskningsmiljö i ett annat land. Vistelsen kan delas upp i två eller tre perioder under ett 12-månaders intervall, och varje period kan vara mellan 3 och 6 veckor lång. Totalt måste dessa perioder genomföras inom 24 månader.

b) Egna externa bidrag eller annan finansiering.

4. Universitets-ST-läkare (*postdoktoral befattning*)

Omfattar *disputerade* ST-läkare med ambitioner att bedriva postdoktoral forskning för meritering mot docentur. Denna anställning kan finansieras på tre sätt:

a) ST-läkaren har medel för egen lön för forskning motsvarande 25 % i minst 3 år via centralt utlysta ALF-projektmedel.

b) ST-läkaren beviljas ALF-medel via ett särskilt ansökningsförfarande om centralt utlysta Universitets-ST anställningar. Anställningen innebär finansiering av forskningstid på 50 % i 4 år eller 33 % i 6 år kombinerat med ST-anställning i den valda specialiteten på återstående tid. Efter 4 respektive 6 år övergår anställningen till vanlig ST-anställning på 100 % för återstoden av tiden fram till specialistbevis.

c) ST-anställningen kombineras med forskningstid finansierad med annan forskningsfinansiering.

För läkare som vill kombinera kliniskt arbete med forskning finns det en tydlig och attraktiv karriärväg. Regionerna har infört en generell regel som innebär att en forskande ST-läkare (oavsett om denne är biträdande lektor, forskar-ST-läkare, universitets-ST-läkare, forskar via stipendium eller annan universitetsanställning), kan få specialistliknande lön efter samma tid och krav som om ST-läkaren endast fokuserat på kliniskt arbete. Normalt gäller detta efter 5 år (60 månader) eller 4,5 år (54 månader) om ST-läkaren är disputerad och har uppnått den kliniska och vetenskapliga progression som förväntas. Syftet är att forskningen inte ska påverka livstidslönen negativt.

Systemet liknar det som redan finns för forskar-AT-läkare, som får så kallad legitimationslön efter samma tid som vanliga AT-läkare.

5. Universitetsspecialistläkare/Universitetsöverläkare

Omfattar docentkompetenta Specialist-/överläkare och syftar till att skapa förutsättningar för ökad konkurrenskraft nationellt och internationellt. Under tre år finansieras 33 % forskningstid med möjlighet att i konkurrens söka tre års förlängning. Detta förordnande finansieras via:

- a) Central utlysning av ALF-medel. Tilldelningen sker i konkurrens med upp till fem förordnanden vart tredje år. Man kan dock max vara Specialist-/universitetsöverläkare i 6 år. Forskningsdelen (33 %) finansieras till hälften av ALF-medel och till hälften av respektive regions forskningsmedel.

Den akademiska forskningsbanan

6. Biträdande universitetslektor i kombination med anställning som ST-läkare

Detta är en meriteringsanställning vid universitetet och kombineras med ST-anställning. Det innebär att anställningen är på totalt 9 år, där arbetsuppgifterna delas lika mellan ST (50 %) och forskning (50 %). Under de sista 4,5 åren kan upp till 10 % av heltid användas för pedagogisk meritering.

Kliniskt motsvarar detta 4,5 år av heltid som ST-läkare, vilket är det som krävs för disputerade läkare för att få specialistkompetens. Anställningen innehåller 4,5 års vetenskaplig meritering. I övrigt gäller samma villkor som för andra biträdande lektorer, vilket innebär att man provas för befordran till universitetslektor innan anställningens slut. För forskande kliniker gäller att man befordras till universitetslektor med förenad anställning.

7. Universitetslektor förenad anställning

Villkor som tidigare

8. Sabbatical

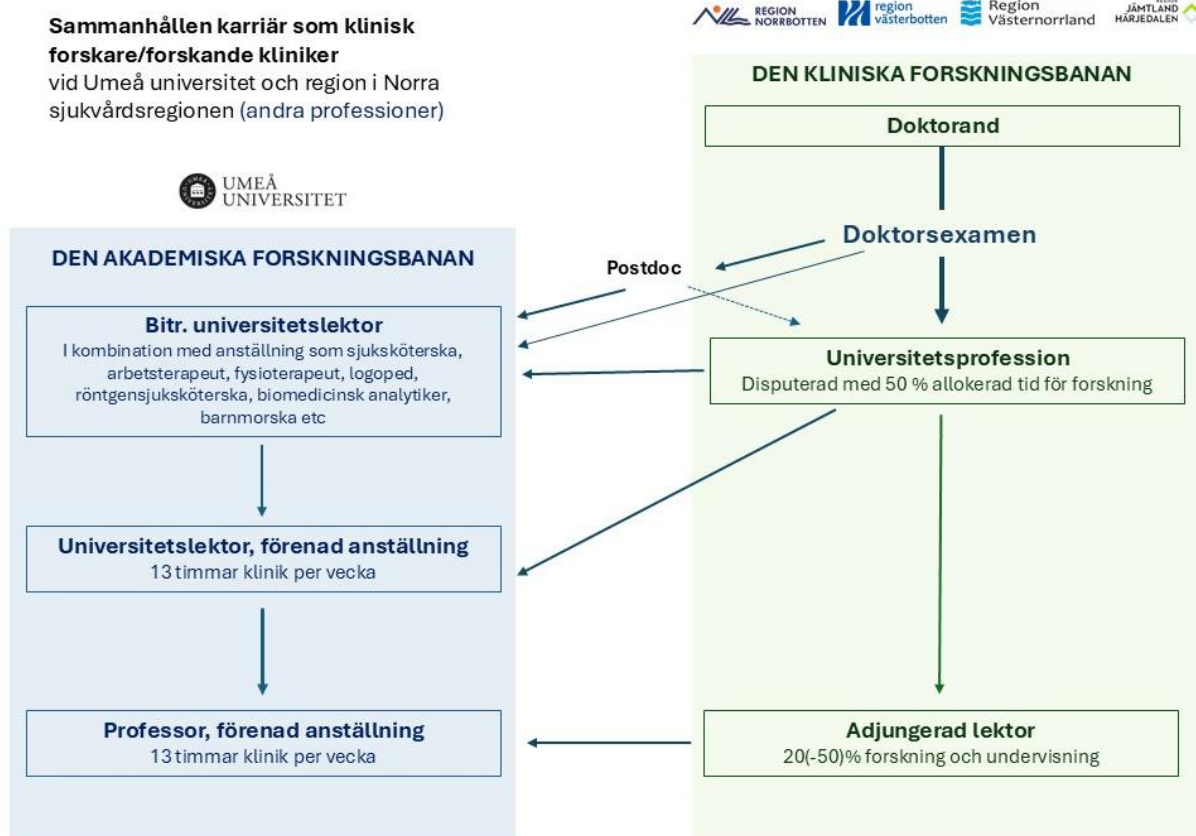
En pedagogisk-/forskningssabbatical kan finansieras på två sätt:

- a) ALF-kommittén kan bevilja ersättning för bortfallet av det kliniska arvudet under sabbatical-vistelse till lärare med förenad anställning vid Medicinska fakulteten, UME. Detta under förutsättning att denne har rekommenderats tilldelning av medicinska fakultetens medel för sabbatical-vistelse.
- b) Egna externa bidrag eller annan finansiering.

9. Professor förenad anställning

Villkor som tidigare

Figur 2. Bild över satsningen för sammanhållen karriär som forskande kliniker inom andra professioner än läkare

Sammanhållen karriär för andra kliniska professioner

1. Doktorand

- Finansieras av handledarens forskningsmedel
- Egna externa bidrag eller regionfinansiering
- En kombination av a och b

2. Universitets-profession (*disputerad*)

Disputerad regionanställd inom en profession inom hälso- och sjukvården som kräver legitimation (*ej läkare eller tandläkare*). Detta kan finansieras på två sätt:

- Centralt utlysta ALF-medel för forskningsförordnanden för regionanställda med legitimationsyrken. Förordnandet innebär att medarbetaren får 50 % forskningstid i sin anställning under fyra års tid (finansierad av ALF-medel och

respektive region).

b) Egna externa bidrag eller annan finansiering

3. Adjungerad lektor

Biträdande universitetslektor i kombination med klinisk tjänstgöring inom sin profession.

4. Universitetslektor

Lektorat förenat med klinisk tjänstgöring inom sin profession (13 tim/vecka)

5. Professor

Professur förenat med klinisk tjänstgöring inom sin profession (13 tim/vecka)